

ב:

עין משפט
גור מצוה

יב א מ"י פ"ה מ"ג
טומאת מת ה"ל ט'
הטומאה ה"ל א שנת ט'
ב מ"י ט"ז ה"ל ו' ופ"ה
ט"ז ה"ל ו' ופ"ה מ"ג
שאר אבות טומאה ה"ל א
ופ"ה ט"ז ה"ל ב ופ"ה ט'
ה"ל א ופ"ה טומאת
נשואה ה"ל א ופ"ה ט'
טומאת מטבח ומטבח ה"ל א
שנת ט"ז ה"ל ט'
יב ג מ"י פ"ה מ"ג
טומאת מת ה"ל ו'
ופ"ה מ"ג ה"ל א שנת ט'
הטומאה ה"ל א שנת ט'
ב מ"י פ"ה מ"ג ט'
טומאת ה"ל א שנת ט'
שנין קו טומאת חיה פ"ה
שנת ט"ז ה"ל ט'
ב מ"י פ"ה ט"ז ה"ל ט'
יב ג מ"י פ"ה ט"ז ה"ל ט'
שנת ט"ז ה"ל ט'
ב ט טור ט"ז ע"ה ח"מ פ"ה
שנת ט"ז ה"ל ט'

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

מסורת הש"ס

(ב) ופ"ה ט"ז ה"ל ט'
לכתוב (ט) ומ"ה י' ט"ז
(ג) (א) שנת ט"ז
(ד) (א) שנת ט"ז (ב) שנת ט"ז
(ה) (א) שנת ט"ז

תורה אור השלם

- 1. ובי יגח שור את אשה
או את אשה ונתן סקול
סקול השור ולא יאכל
את בשרו ובעל השור
יפיק שמת כא כח
2. ויעש לו עזקה בן
בגנבה קרני ברזל ויאמר
כה אמר יי באלה תגנה
את ארם עד כלתם.
מלכ"ס א ככ יא
3. כבור שורו וקרן לו
וקרני ואם קרני בדם
עמים נגזח וקרן אפסי
קרן והם רבבות אפסי
והם אפסי מנשה.
דברים לז ז'
4. ובי יגח שור אשה את
שור רעהו ונתן סקול
את השור והרעהו את
כספו וגם את התמ
תצוק: או נודע כי שור
נגזח הוא מתחיל שלשם
ויאל ישמרו בעליו שלם
רשע שור תחת השול
דחמת וקרן לו.
שמות כא לה-לו
5. כי יבער אש שדה או
כרם ושלח את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדהו ומיטב כרמו
ישלם: שמות כב ז'
6. אשרים ורעי על כל
קום משלהו רגל השור
תצוק: ישעיהו לב כ'
7. לכן הגי מבואר כע
אל בית ירבעם והבתי
לדבוע משיחן כקד
עצור וצוב כישחין כקד
ובערת אחי בית
לדבוע כאשר יבית
הקלל עד תמו.
מלכ"ס א יד י

ועמא מפ. מי שנגע צמת היו אב הטומאה דמת ועמא אזי אבות
הטומאה הוא והגונע בו היו אב הטומאה ומטמא אדם וכלים דהא
כתיב כל אשר יגע בו הטמא יטמא וגו' (במדבר יט) והאזי קרא
צטמא מת כתיב ומשמע דמטמא אדם דהא כתיב והנפש הנוגעת
וגו': הכל מצי. מולדות דשנת היו

כאבות מולדות הטומאה לא היו
כאבות והאב מולדות דעוקן מצי
מי אמרין מולדות כיוצא בהן לא שנת
אז ל"ג מולדה אס הויק משלם או
דלמא לא: יש מהן כו'. ולקמן מפרש
מילתיה דרב פפא בשמעתין: הקרן.
לגטום: הסן. לאטול: רגל. דריסה
לשבור את הכלים: כאלה טנגא
אס ארס כהס עמיס ינגא. אלמא
נגישה בקרן: דכרי קבלה. נביאס
וכמוסיס: וסאי מילף הוא. בתמיה.
הא לא גמרי מדכרי קבלה לא חיוב
ולא פטור אללא גלי מילתא הוא
דכל היכי דכתיב נגישה בקרן הוא:
אללא. להכי אלטרין ודוקן דמיה
דמימא כי חלק רחמנא בין תמיה
למועדת דכשור תס כתיב וחזו את
כספו (שמות טז) דלא משלם אללא חזי זקן
וכמועד כתיב שלם שלם שור תחת
השור (שם) דמשלם זקן שלם הי"מ בקרן
תלושה דומיא דקרני דקריה בן
כעננה וכוון שאלמה הכהנה הקרן
בין שינייה ונגחה דהתס ודאי לא
משלם תס כתיב צה נמשו דלון
דרכה כקן ולא היה נזק מעט לשמור
מדכר זה: אלכ מסוברת. דאורמיה
הוא: אימא כולה מועדס היא. אפילו
תחילה ומשלם זקן שלם: ט"ז.
וקרני ראס כתיב צה נגישה אלמא
מחוברת נמי קרי נגישה וכסתס
נגישה פליג רחמנא בין קרן תמיה
לקרן מועדס: נגישה. שדחפה בגופיה
הויקה כסוונה: כריס. שרלמה כלס
דכקן והלכה ורצלה עליהן כדי
לשנקן: כעיסה. שזעטה כרגליה
ושכרה את הכלים. ואהכי הוו מולדה
דקרן דכוונתן להיקי כי קרן וזון
הנאה להיקה כי קרן וזון היקון
מצי מדיר והלכך הוו כי קרן דכל
אימת דלא הועדה כד"ג פ"ה ט'
כקן אינה משלמת זקן שלם: מצי
שנת נגישה דקרי ליה אל דכתיב
כי יגח נגישה נמי כתיב כי יגוף
שור איש אס שור רעפו. וכיון
דנגיפה כתיב מיהו נמי אל: כך
נגיפה נגישה הוא. ולא דחיסת

דאיילו אב טמא אדם וכלים. גרס ולא גרסיקן אדם ונגדיס
שלשון זה משמע מטמא אדם לטמא כגדיס וז"ל והכי
טמא מת עושה כלי ממכת כיוצא בו דמכר הרי הוא כחלל אלמא
יש מהן כיוצא בהן ו"ל דלכתי אינו
ממכת און עושה כלי ממכת אחר
כיוצא בו כמו שמדקדק ר"ת כריש
מתני' דאהלות:

תנו רבנן שלשה אבות. הפסיק
בגרייתא זו הפרש תולדותיהן
לאו כיוצא בהן דקאמר רב פפא
דא"י: אבל במחוברת אימא
כולה מועדת היא. לשלם זקן שלם
אפילו כפנס ראשונה וא"ת ומיה
מימי אי מתלושה דמיה כתלושה אי
משאר אבות המינה למ"ד (לקמן
ד' ה:) קרן עדיפא דכוונתו להיקן
ואפילו קרן אחי וכדמפרש ר"ת לקמן
דמיינו למ"ד פלגא נוקא ממונה דאית
ליה סתם שוריס לאו נחוקת שימור
קימי אללא למ"ד פלגא נוקא קנסא
דאית ליה סתם שוריס נחוקת שימור
קימי לא אחי קרן מכוונה כדאמרין
לקמן (שם) כי שדימ נור כניייהו
אחי כולה לבר מקן דאיכא למיפקן
שן מועדין מתחילתן פי' דרקן
להיקן משא"כ בקרן דנחוקת שימור
קימי ו"ל למ"ד פלגא נוקא קנסא
הוא דקאמר אללא במחוברת אימא
כולה מועדת היא וישלם זקן שלם
כפנס ראשונה לאו משום דאליטרין
קרא לאשמועינן דלון מועדת אללא
התם הולך לאשמועינן להביא
רואה הן הפסוק דמחוברת נמי הוי
ככלל נגישה שלם מטעם לומר
דנגישה היינו כתלושה דומיא דקרני
כרזו דלדקיה אללא במחוברת דרכו
להיקן מתחילתו ונלמוד מנור ומתד
מחזקת לחייבו לכתחלה זקן שלם:
ומלתא אנב אורחיה קמ"ל.
ואפילו לקמן כשור שנגח ד' וה'
(דף לז.) דמועד אלמס סתמא
לל הוי מועד לכתמה היינו דוקא
שנגח ג' בני אדם אללא נגח אדם ושור
מועד לכתמה אללא נגח אדם מועד
לכל אללא נגח שור ומתור וגמל
לא הוי מועד אלמס ואע"ג דלכל
כמה הוי מועד אפילו לרב פפא
כדאיתא תמס וה"ר מנחם פי' דה"ק
מועד אלמס שהיה מועד לכל וחזר
בו מכהמה ושאר מועד אלמס הוי
לאו חזרה היא אללא מועד לכל וחזרה מאלס לא הוי מועד אלמס
דחזרה דאלס חזרה היא: באשר יבער הנפס. פי' ר"ת
כמו נדככין די אכן גלל (שורא ו) שהשן דומה לאכן שיש:
כשהשור נגח אדם כתיב (שמות טז) כי יגח שור איש וגבי נגישה שור בשור כתיב (שם) כי יגוף שור איש את שור רעהו: וסיים
מואל. שיש לו דעת לשמור את גופו: כתיב כי יגח. דודאי נמכוון השור להרע ובה עליו כח אללא נגיפה הוי משמע שמתאלו
עומד ודחפו בקרניו. לישנא אחרינה א"ת ליה מולא ואינו נוח להמינו כנגיפה דהיא דחיסת קרן מעט אללא כנגישה כחם וככוונה
וכתמינת קרן בגוף: ואנב אורחיה קמ"ל. קרא דמתלה נגישה כאלס ונגיפה כהנמה דמשמע נוחה היא הבהמה למות מן
האלס משמיענו דשור המועד להרוג את הבהמה ג' פעמים לא חשיב העלאה לגבי אדם דאלס נגח אדם ומת דינו כמות דלניו
משלם את הכופר דתמס ההורג אדם כתיב סקול ובעל השור נקי (שמות טז) וכמועד כתיב (שם) וגם בעליו יומת והיה
מיטה היינו ממון שמשלם את הכופר דמי נהרג לירשו ולא מיטה ממס דלמריין כפ"ק דסנהדרין (דף עו: עב) על רימות אתה
הורגו ואי אתה הורגו על רימות שורו אללא מועד אלמס הוי מועד לכתמה ומועד להרוג את האדם משמחת לה *כשלא עמדו
בזמן עד שנגח שלם פעמים שלם נסקל מר כשהמית הראשון: רבינא מולדה דרגל היא. דעל ידי כפיסת רגליה היא רוצלת:
רגל הויקה מצי. דכל שעה היא מהלכת ואס יש כלום תחת רגליה היא דורסת: הני און הויקן מצי. הלכך מולדה
דקרן הן דלון הויקן מצי ואין הגאה להיקו ומשלמי חזי זקן כקרן: מצי שנת קרן. דמחייב דכוונתו להיקו כו': ושלם. את כעריה:
הגלל

גליון הש"ס

נ"ב דבר תורה סביר
קבלה. פי' מילין קל
פ"ה ט"ז ה"ל ט'
רש"י ר"ה כתיב כי
יגח כו' אית ליה שולא.
פי' שנת ג' ע"כ כתיב
דיה מולא: שם ר"ה
אנב אורחיה. שם ר"ה
קפ"ה ב"ן לקמן ד' (ה)
(תל"ה פ"ה):

מוסף רש"י

כי יגוף. דמקוץ בין
קטרוש בין נטושי בין
שפסו כעריה. טוין ככלל
נגיפה הם שאין נגיפה
אלא לזון מכה (שמות כא)
לזו. אדם דאית ליה
מולא. מלאך שט ומלין
עליו (שמות ג.) ושלח זה
הורגל. טוין מדקן קפ גל
שמות כב. ז. ובער זה
השן. קרי הן האולת
ומעברת (שם).